

sa
u
do
nes
p

28 DE MAIG DIA INTERNACIONAL DE L'ACCIÓ
PER LA SALUT DE LES DONES: **SALUT EN FEMENÍ**

TALLERS I CURSOS AL BARRI DE CASABLANCA

TALLERS D'AUTOESTIMA I LECTURA EN CATALÀ

Els passats dies 26 de març i 2 d'abril es va realitzar un taller d'autoestima i assertivitat amb el col·lectiu de dones del Barri de Casablanca.

Aquests dos conceptes es van exposar amb les corresponents explicacions teòriques, acompanyades d'activitats pràctiques. Per altra banda, els dies 16 i 23 d'abril es va realitzar, també al barri de Casablanca, un taller de lectura en català amb l'objectiu d'apropar les dones a la lectura en català reforçant la seva pràctica i comprensió. La tipologia de textos que es van treballar van ser diversos, des de poesia, novel·la, i conte fins a teatre. També es van aclarir dubtes, tant de vocabulari com de pronúncia. Les assistents van poder conèixer autores femenines destacades de la literatura catalana i es van animar a continuar llegint en català, fins i tot, practicant elles mateixes la redacció de les seves experiències, també en català.

FOMENT DE LA COEDUCACIÓ ENTRE EL PROFESSORAT

El passat 15 de maig es va fer una xerrada amb el professorat de l'escola *Maria Fernández de Lara*, per tractar de la coeducació, a càrrec de les tècniques de Gènere i Violència i Nous Usos del Temps de l'Ajuntament.

Es van treballar els conceptes de sexe i gènere, igualtat, discriminació, nous usos del temps, feminisme, coeducació i llenguatge sexista.

La participació del professorat va ser constant durant tota la xerrada. Els temes que van generar més debat van girar a l'entorn dels estereotips i els rols de gènere, demanant que, si és possible, se'ls faciliti material per treballar-los en les seves matèries i així introduir la perspectiva de gènere en la formació escolar.

EL TREBALL DE LES DONES, RECONEGUT EN ELS PREMIS CIUTAT DE SANT BOI 2008

En el marc de la Festa Major, el dilluns, 19 de maig, es van lliurar els Premis Ciutat de Sant Boi 2008. Els guardons reconeixen les persones, iniciatives i organitzacions que més han contribuït, durant el darrer any, a promoure la solidaritat, la igualtat, la cultura de la pau i el progrés de la societat.

Han rebut el guardó:

- **Centre d'Esplai Infantil i Juvenil Eixida, Premi d'Acció Cívica**

Ha lluitat pels drets dels infants, en es-

pecial pels que estan en risc d'exclusió social.

- **Club de Futbol Boisant, Premi de l'Esport**

Per apostar per la promoció de l'esport com a vehicle per fomentar la integració i per la promoció del futbol femení

- **Associació Cultura Viva Santboiana, Premi de Cultura**

Per contribuir a l'alfabetització i educació de gent adulta, principalment dones i persones estrangeres amb nivell econòmic baix

També han estat premiats:

- **Pau Gasol, Premi Especial**

Com a jugador d'un dels millors equips de l'NBA, Los Angeles Lakers

- **Escola Sagrat Cor Vedruna, Premi d'Honor**

Amb 125 anys d'història, és l'escola més antiga de Sant Boi.

- **Garro SA, Premi d'Economia**

Empresa de referència en la venda de material sanitari dins i fora del municipi.

Edita: Ajuntament de Sant Boi,
Consell Municipal de les Dones.
Amb el suport de l'Àrea d'Igualtat i Ciutadania,
Diputació de Barcelona

Redacció i Assessorament: Associació de Dones
Periodistes (Marta Corcoy, Mavi Carrasco).

Fotografies: Arxiu Municipal, Cristina Diestro / Pepa
Álvarez i Paco Feria

Fotografia portada: Thiago Martins.

Disseny i impressió: El Tinter, SAL
(empresa certificada ISO 9001, ISO 14001 i EMAS)
Imprès en paper 100% reciclat estucat

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ. REVISTA DONES

Mitjà pel qual vull rebre aquesta revista:

Correu electrònic. Adreça de correu electrònic:

Correu postal. Nom, cognom i adreça de correu postal:

Data i lloc:

Signatura:

Ajuntament de Sant Boi. Centre de Recursos i Documentació de les Dones (CRDD).

Can Jordana. C/Ebre, 27. 08830 Sant Boi de Llobregat. Tel 93 635 12 00 - crdones@santboi.cat

COMENCEM A VEURE EL FUTUR EN POSITIU

MALESTAR, PSICOPATOLOGIA I SUBJECTIVITAT FEMENINA

Diferents estudis afirmen que les dones són més propenses a patir psicopatologies (depressió, anorèxia, etc.) però de ben segur que aquests estudis no han aprofundit en el context global i les seves vessants històriques, socials, econòmiques i culturals en les que les dones vivim i en les que es produeixen aquests trastorns i malalties mentals.

La majoria no analitzen des d'una perspectiva política d'esquerres i feminista el perquè d'aquesta relació freqüent entre psicopatologia i dones. Davant d'aquest fenomen no podem donar una resposta simple, ja que per gaudir de salut, tal i com diu l'OMS, "s'han d'interrelacionar diferents factors: biològics, sociològics, psicològics, socials, ambientals, etc". Només tenint en compte el rol que el sistema patriarcal ha assignat a les dones, podrem entendre el perquè del malestar de tantes dones.

Sens dubte, aquest malestar també està relacionat amb la doble jornada laboral. Les dones, socialitzades durant segles per ser unes perfectes mares i mestresses de casa, s'han incorporat de forma massiva al mercat de treball, sense aconseguir la corresponsabilitat dels seus companys pel que fa al treball domèstic i de cura familiar que tradicionalment li havia estat assignat per raó de gènere. Aquesta dualitat de les dones modernes del segle XXI ha posat en entredit la figura de la *superwoman* i en canvi ha situat a l'agenda política la síndrome de *burnout* o "cremar-se d'esgotament". Però també aquest malestar es pot produir per tot el contrari: és el cas de les dones que dedicades única i exclusivament a les feines de la llar, pateixen aïllament i obsessió pels propis problemes, és el que es coneix com "deprivació sensorial".

Per tant, està clar que els ajuntaments hem de treballar conjuntament amb les associacions de dones i les entitats de l'àmbit de la salut, per tal de conscienciar de la importància de la prevenció i amb les i els professionals sanitaris perquè tinguin en compte el diferencial de sexe i aquells aspectes necessaris per a que les dones superin la seves vivències individuals de les problemàtiques i puguin incorporar una lectura col·lectiva de gènere que faciliti la comprensió del seu patiment, com demostra l'èxit dels grups d'autoajuda i autoconeixement, que resulten estratègies altament terapèutiques.

Lluïsa Moret

Tinenta d'alcaldia de Benestar i Ciutadania

LA SOCIETAT I LA INVESTIGACIÓ MÈDICA AVANCEN EN LA SALUT DE LES DONES

Les dones portem dècades denunciant que vivim en una societat patriarcal i androcèntrica, amb sostres de vidre que ens impedeixen arribar a espais de decisió. Les nostres necessitats mai han estat situades en el centre de la política i el resultat d'aquesta falta de representativitat ha determinat que

moltes de les actuacions impulsades des dels governs en els diferents àmbits s'hagi fet, tradicionalment, tenint en compte única i exclusivament el subjecte masculí.

La salut no és una excepció. Els estudis mèdics s'han fet habitualment en homes però els resultats s'han aplicat als dos sexes, sense tenir en compte les diferències anatomofisiològiques. Només així s'explica que en el cas de les malalties cardiovasculars, la principal causa de mort femenina, la majoria de dones no reconeixin els símptomes d'un atac de cor. I és que els símptomes més coneguts (dolor al tòrax, irradiat al coll i braç esquerra), són els que afecten habitualment als homes, mentre que els símptomes femenins (mal d'esquena i mandíbula, nàusees i trastorns digestius) no és relacionen amb l'infart, motiu pel qual masses dones no arriben a temps a l'hospital, o si ho fan, són diagnosticades d'ansietat.

Però la història de la sanitat va canviant.

Ara comencem a veure el futur en positiu, però el camí és llarg i és per això que totes les que hem tingut la sort d'arribar una miqueta més enllà a la societat (gràcies a l'esforç de les mares, avies, besàvies i per no ser injusta, probablement també gràcies a l'esforç de més d'un pare, uns quants avis i algun besavi), estem en deute amb les dones passades, presents i futures i hem de traduir aquest deute, en el deute moral de posar el nostre gra de sorra per aconseguir una societat més igualitària, on mai es posi en dubte la nostra igualtat moral ni ens sigui negat el dret a una vida el més saludable possible, ni cap altre dret.

Des de les regidories de salut i consum i polítiques per a la igualtat de gènere, farem campanyes de promoció de la salut, tenint en compte les diferències entre dones i homes. La vostra veu serà indispensable tant en el procés participatiu del futur Pla Integral de Salut de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat com en el Consell de Salut.

A totes i tots, us esperem, salut!

Rosa Maria Berrio

Regidora de Salut i Consum

EL CONSELL MUNICIPAL DE LES DONES

INTENSIFICA EL SEU RITME DE TREBALL

L'any 1997 l'Ajuntament va posar en marxa el Consell Municipal de les Dones com un òrgan permanent de participació ciutadana de caràcter consultiu i d'assessorament.

Entre les seves finalitats principals hi ha la de promoure la participació i l'associacionisme dels col·lectius de dones, facilitant la informació, l'orientació, la difusió, el suport i l'assessorament necessaris.

També s'ocupa de vetllar perquè la igualtat d'oportunitats entre homes i dones sigui una realitat i perquè aquest principi estigui present en les polítiques i accions municipals.

El Consell està integrat per les següents entitats santboianes:

Nom	Seu entitat
Centre Recursos Solidaritat	Can Jordana
Centre de Recursos i Documentació de les Dones	Can Jordana
EL FARAH	Can Massallera
FIBROMIALGIA	Can Massallera
CULTURA VIVA	Casal de Barri Camps Blancs
Associació de dones ESCLAT	Casal de Barri Cooperativa
Associació de DONES Sant Boi	Casal de Barri Marianao
Col·lectiu SUMA	Fundació Marianao
FRANCESC AMAT	Hotel d'entitats
EMI	Hotel d'entitats
COOP. AFGANISTAN	Hotel d'entitats
CC.OO	Seu Comarcal
UGT	Seu Comarcal
IC -Verds EUiA	Seu Local
PP	Seu Local
ERC	Seu Local
CiU	Seu Local
PSC	Seu Local

El calendari de reunions previst fins a finals d'any és el següent:

- 2 de juny del 2008
- 8 de setembre del 2008
- 20 d'octubre del 2008
- 15 de desembre del 2008

JORNADES ESTATALS SOBRE PROXIMITATS, PRÀCTIQUES I POLÍTIQUES

Els dies 5 i 6 de juny tindran lloc a Can Massallera les Jornades Estamentals sobre Proximitats, pràctiques i polítiques. L'objectiu d'aquestes jornades és reflexionar sobre aquesta perspectiva i les oportunitats i dificultats associades, així com conèixer experiències i pràctiques concretes que es fonamenten o treballen algunes de les dimensions de la proximitat.

La proximitat ha esdevingut un concepte clau per comprendre i concebre la política local. És un terme emer-

gent per tal de designar una perspectiva que orienta tant els objectius, les estratègies i la forma que adopten polítiques i serveis de les administracions, així com també projectes, metodologies i relacions d'entitats, empreses i col·lectius diversos.

El programa s'estructura, de manera transversal, en 4 sessions que abasten els àmbits de:

- Territori i proximitat
- Comunicació i noves proximitats, nous espais, relacions i mitjans

- Diversitat de mirades i noves proximitats

- Proximitat i coneixements

Per a qualsevol altra informació i inscripcions, podeu adreçar-vos a l'Oficina Tècnica de les Jornades: a l'adreça jornades_proximitat@santboi.cat, o bé al telèfon 936351247 (matins de dilluns a divendres, de 10 a 14h; tardes de dimarts i dimecres, de 16 a 19h).

El programa complet es pot consultar al web: www.santboi.cat

Destaquem la sessió del 6 de juny al matí a càrrec de Juana Aranguren, advocada, impulsora i dinamitzadora del "Foro: Las Mujeres y la Ciudad": procés participatiu de les dones en el disseny urbà. Donostia, Euskadi.

dones han de participar doncs, en la construcció d'aquesta nova societat de la informació i han de fer-ho per garantir que les Tecnologies de la Informació i de la Comunicació (TIC) contribueixin a la reducció de les desigualtats i de la discriminació per raó de gènere.

Per això, en primer lloc, és necessari combatre els prejudicis sexistes, els estereotips que impedeixen o obstaculitzen la plena participació de les dones en l'àmbit científic -tecnològic i, en concret, la creença de que les dones no són bones en aquest àmbit, tal i com s'ha dit al llarg de la història.

En tant que recursos o eines pel desenvolupament, les TIC són també un factor clau en termes distributius. És a dir, poden contribuir, o no, a fomentar les diferències socials i econòmiques existents, i obrir l'anomenada "esquerda digital". És doncs fonamental promoure l'accés de les dones a les TIC per evitar que aquestes es converteixin en un factor afegit d'exclusió social.

Existeixen diferents exemples d'una bona aplicació de les TIC per a la promoció de la igualtat de gènere. Un d'ells és la pàgina web www.yopolitica.org. Aquesta pàgina va néixer en el marc del projecte europeu URB-AL, liderat pel municipi de Sant Boi del Llobregat, *Yo, Política. Formación y Capacitación Política para Mujeres*, amb la finalitat de dissenyar un pla de formació política per a dones (alcaldesses, regidores, dones líders d'associacions civils, tècniques d'ajuntaments i dones d'entitats locals, de països de la Unió Europea i d'Amèrica Llatina), amb la intenció de potenciar la presència i la participació activa en els processos de presa de decisions de l'àmbit local.

El projecte va acabar el març de 2007 i actualment, la pàgina web, està dedicada a visibilitzar la desigualtat de gènere en la política a través de notícies i articles d'opinió que s'actualitzen constantment. ■

Estem vivint un procés de transició de la civilització: de la societat industrial a la societat de la informació i de la comunicació. La forma que adapti aquesta última està encara per determinar, i dependrà de la pràctica concreta que en facin les persones i les institucions en aquest nou context històric.

El feminisme no pot renunciar a la possibilitat de jugar un paper crucial en el desenllaç d'un procés que tindrà conseqüències determinants en el disseny del món futur que d'ell en resulti. Les

QUÈ ÉS EL CIBERFEMINISME?

Intentar fer una definició sobre ciberfeminisme és molt complex, ja que no existeix una única definició. Durant la Primera Internacional Ciberfeminista celebrada a Kassel l'any 1997 es va acordar justament no definir el terme. D'aquesta manera s'originava com un mite, una història identificable que s'explica una vegada i una altra i que dóna com a resultat diferents versions, cap més vàlida que les altres, permetent així que posicions diferents puguin aixoplugar-se sota el paraigua del ciberfeminisme, on no s'exclou a ningú i permet múltiples identificacions. Per a l'escriptora i filòsofa anglesa *Sadie Plant*, qui va començar a utilitzar

aquest concepte l'any 1995 juntament amb el grup d'artistes d'Adelaide (Austràlia) anomenat *VNS Matrix*, el ciberfeminisme és la relació entre la dona i la tecnologia, una mena de resposta teòrica al fet de cada cop més dones utilitzin la tecnologia.

El ciberespai existeix en un context concret, lligat a institucions sociopolítiques que exclouen tots aquells i totes aquelles que no responen al neutre, és a dir home blanc occidental. Per tant

el lloc del ciberfeminisme ha de ser el de la tecno-política.

La xarxa és un canal que permet compartir experiències, obrir espais de discussió, establir suports mutus, però sobretot fer visibles a les dones i identificar els codis de control i dominació d'aquesta cultura tecnològica. ■

- <http://www.donesenxarxa.cat/>
- <http://manifiestocycborg.blogspot.com/>
- <http://www.guerrillagirls.com/>

VIVIM MÉS...

PERÒ VIVIM MILLOR?

Actualment a Espanya l'esperança de vida de les dones està al voltant dels 83 anys. Aquesta taxa se situa al capdamunt dels països de la Unió Europea i juntament amb el Japó, en una de les més altes del món. En canvi l'esperança de vida d'un home al nostre Estat és de 6 anys menys, és a dir, un nen que neixi avui té una esperança de vida de 77 anys.

Ara bé, més important que la quantitat d'anys que una persona pugui viure és la qualitat de vida que pugui tenir. Si tenim en compte aquest aspecte la situació ja no sembla ser tan favorable per a les dones a mesura que es van fent grans: viuen més però amb més discapacitats i, de vegades, solitud. Pateixen un estat de salut més aviat precari que no els permet valdre's per si mateixes en la seva vida quotidiana i que requereix del suport familiar i/o social. És per aquest motiu que els i les professionals del món de la salut dis-

Les dones tenen un pitjor estat de salut que els homes. Viuen més anys però amb menys qualitat de vida

tingeixen entre l'esperança de vida i l'esperança de vida sense incapacitat (EVSI). Així, l'EVSI presenta una evolució més desfavorable en les dones que en els homes i per tant el temps que dones i homes poden esperar viure "amb bona salut" és similar.

És curiós, a més, el fet que les dones tinguin una pitjor percepció de la seva salut que els homes. Segons *La Encuesta nacional de la salud*, realitzada al 2006, una mica menys del 65% de les dones declaren gaudir d'una bona o molt bona salut davant del 75% dels homes. Aquesta diferència en la percepció comença a donar-se en l'adolescència (entre el 0 i els 15 anys, tant les nenes com els nens valoren el seu estat de salut d'una manera semblant) i s'accentua a mesura que es van fent grans.

Aquesta pitjor percepció de la salut es veu reflectida en la freqüència amb que

tant homes com dones van a consultes mèdiques. Un 11% més de dones que homes preguntats per a la realització de *La Encuesta nacional de la Salud* reconeixien haver visitat un/a professional sanitari en el darrer any. I segons l'estudi publicat per l'Institut Català de les Dones al 2001, *La salut de les dones a Catalunya: realitats i percepcions*, la mitjana de visites als centres d'atenció primària que realitza una dona al cap d'un any és de 9 mentre que la dels homes és de 7.

En canvi, les hospitalitzacions són més abundants entre els homes que entre les dones en totes les edats, sense tenir en compte els ingressos per causes obstètriques de les dones entre els 15 i els 44 anys, i la durada mitjana dels ingressos hospitalaris també és més llarga entre els homes que entre les dones.

Per a la Dra. Carme Valls, directora del programa *Mujer, salud y calidad de vida del CAPS* (Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris), l'explicació a aquestes dades és que malgrat que els homes viuen menys i amb menys salut que les dones des d'un punt de vista mèdic, les dones tenen vides menys sanes des del punt de vista sòcio-mèdic: "Senzillament, les dones no es troben bé tant sovint com els homes i experimenten de forma més negativa per a la seva vida quotidiana les conseqüències de les seves malalties i lesions, excepte en la primera infància", conclou.

Valls defensa que l'ésser humà és una complexa barreja de forces biològiques, fisiològiques, psicològiques, socials i culturals i que totes condicionen la salut i la qualitat de vida. Així, les responsabilitats socials que les dones acumulen avui dia: treballar fora de casa i a casa, tenir cura dels fills i filles, de les persones grans de la família, i haver de fer front a aquestes exigències amb recursos escassos fruit de la discriminació i precarietat laboral afecten la seva salut física i mental. Aquest empitjorament de l'estat de salut acostuma a manifestar-se amb dolors crònics com mals de cap o migranyes, mal d'esquena, malalties reumatoides..., per tant està plenament justificada la commemoració, el 28 de maig, del Dia Internacional de l'Acció per la Salut de les Dones, per reivindicar investigació mèdica diferenciada per sexes, més atenció en els diagnòstics així com fomentar mesures de prevenció i educació en la salut. ■

Bibliografia sobre la salut de les dones

Artazcoz Lazcano, Lucía.

• *La salud des de la sensibilitat de gènere*. Barcelona: Institut CÀtala de les Dones, 2005

Colectivo de mujeres de Boston.

• *Nuestros cuerpos, nuestras vidas*

Valls Llobet, Carme.

• *Mujeres Invisibles*.

Barcelona: Mondadori. 2006

Kervasdoué, Anne.

• *Cuestiones de mujeres (guia para las diferentes edades)*.

Madrid: Alianza, 1995

Aquests llibres els podreu trobar al Centre de Recursos i Documentació de les Dones

LA FIBROMIÀLGIA, UNA MALALTIA INCOMPRESA

Actualment moltes persones consulten al metge per problemes relacionats amb el dolor crònic, es a dir, dolor de més de sis mesos d'evolució.

La fibromiàlgia (FM), una patologia que el seu principal símptoma és dolor musculós-esquelètic generalitzat, afecta entre un 2 i un 4% de la població. Estadísticament la pateixen vuit dones per cada home, per tant podem afirmar que es tracta d'una malaltia de gènere. El desconeixement general, la falta d'interès per part d'alguns/es professionals sanitaris i l'afectació massiva en el segment femení, ha estigmatitzat aquesta malaltia. Patir fibromiàlgia també comporta (a part del patiment físic), la incomprensió familiar i de l'entorn sanitari, laboral i social, amb tota la seva problemàtica psicològica. El dolor i la fatiga mai no han estat ben vistos socialment. Abans de la seva incorporació massiva al món laboral, les afectades disposaven de certs recursos per afrontar aquests problemes: descansar de tant en tant, queixar-se en solitud, silenciar el patiment... Si el dolor s'exterioritzava, ja fos en família o en societat, no passava desapercbut, no tant per ajudar-la, sinó per posar-li una etiqueta despectiva i pejorativa, que no cal mencionar. Amb l'accés al treball de les dones fora de casa, es va fer públic i notori un problema que fins llavors quedava circumscrit a l'entorn familiar i del que hi ha evidència des de el segle XVII.

Plaça de l'Ajuntament. Activitat i lectura del Manifest. 12 de maig, Dia Mundial de la Fibromiàlgia

El tractament actual de la FM es basa en el control de la simptomatologia, ja que encara se'n desconeixen les causes. Aquest tractament, tot i que és insuficient, en molts casos ni es prescriu ni es coneix per part dels i les professionals de la sanitat. Aquest fet provoca que moltes dones diagnosticades d'aquesta malaltia visquin un autèntic calvari i peregrinatge de professional en professional en busca de solucions. A més, al dolor crònic s'hi afegeixen altres símptomes com la fatiga, rigidesa matutina, trastorns de la son...

Ara fa sis anys, un grup de dones diagnosticades de FM de la comarca es van unir i va néixer **Fibrobaix**, amb seu a Sant Boi. Una associació formada bàsicament per dones (i uns quants homes) que volen fer sentir la seva veu i reivindicar un dret bàsic i constitucional: el

dret a una atenció sanitària de qualitat. Fibrobaix no només té una vessant reivindicativa. També ofereix un ventall de teràpies complementàries que han demostrat alta eficàcia terapèutica: tai-xi, relaxació, exercici físic de baix impacte dins l'aigua (Gymsuau). Un cop a l'any també es fan les **Jornades Fibrobaix**, amb el suport dels ajuntaments de Sant Boi i Cornellà de LL. (on Fibrobaix té una Delegació) i amb la participació de professionals sanitaris.

Cada **12 de maig, Dia Mundial de la Fibromiàlgia, Fibrobaix** s'uneix a les iniciatives nacionals amb la lectura d'un manifest per ressaltar les necessitats de les persones afectades per aquesta malaltia i de les seves famílies.

La seu de **Fibrobaix** està ubicada a Can Massallera, al carrer Mallorca, 30, de Sant Boi. Us podem atendre i assessorar tots els dilluns i dimecres de 17 a 19 hores tant si us apropau a les oficines com per telèfon: 93 654 27 12.

Tots i totes ens necessitem. Per això, les persones diagnosticades de fibromiàlgia, demanen el suport de la ciutadania per fer sentir la seva veu, perquè a vegades, pel dolor no se sent! ■

Beatriu Fuentes Bautista
Infermera
Vicepresidenta de Fibrobaix

Internet i la salut en femení: webs recomanades

Salut maternoinfantil

- www.gencat.net/salut/depsan/units/sanitat/html/ca/infantil/index.html

Associació contra l'anorèxia i la bulímia

- www.acab.org

Associació Salut i Família

- www.saludyfamilia.es

Grup Àgata

- www.grupagata.cjb.net

Programa dona, salut i qualitat de vida

- www.bcn.es/tjussana/caps

Revista Mujeres y Salud

- <http://mys.matriz.net>

Fibromiàlgia

- www.fibromiàlgia-cat.org

Red de investigación en salud y género

www.easp.es/redgenero/web/esp/index.asp

LA GENERALITAT HA ELABORAT EL NOU MODEL D'ATENCIÓ A LA SALUT

MATERNNOINFANTIL I SEXUAL

En els darrers dies la Consellera de Sanitat de la Generalitat, Marina Geli, ha presentat la nova cartera de Serveis de les unitats d'atenció a la salut sexual i reproductiva, l'ASSIR.

Una cartera de serveis de qualsevol prestació assistencial que defineix de forma explícita quines intervencions ja sigui preventives, diagnòstiques, terapèutiques, pal·liatives i rehabilitadores seran objecte de ser finançades amb fons públics, i quina és la població a la qual van adreçades. És a dir, quines seran les persones beneficiàries d'aquestes intervencions.

La primera cartera de serveis de les unitats de l'ASSIR data de l'any 1997 on un grup de professionals van definir el conjunt d'intervencions que havien de ser incloses dins d'aquesta prestació assistencial.

Els avenços en el coneixement científic i l'evolució de la societat han fet necessària l'actualització i el replante-

El nou model tindrà en compte la perspectiva de gènere en la salut

jament de les activitats dels i de les professionals de les unitats d'ASSIR als nous requeriments organitzatius i assistencials. Així doncs, s'ha actualitzat d'acord amb l'evidència científica a les noves demandes socials i sanitàries i amb criteris de subsidiarietat i de cost-benefici.

Aquesta cartera de serveis s'emmarca dins el nou model d'atenció a la salut maternnoinfantil i a la salut sexual i reproductiva fonamentat en un únic model assistencial i amb una visió compartida entre els diferents nivells que hi ha al territori, és a dir els hospitals i els serveis d'ASSIR. També és molt important mantenir una estreta coordinació amb els equips d'atenció

primària (EAP) per garantir la continuïtat de l'assistència.

D'altra banda, aquesta nova cartera de serveis vol potenciar la disminució de les desigualtats en salut i tenir en compte el gènere, així com implantar aquests serveis de forma equitativa i accessible a les persones amb alguna discapacitat. També contempla la prevenció, detecció, diagnòstic, tractament i rehabilitació en relació a la violència de gènere així com el fenomen de la immigració i el seu impacte en la salut sexual i reproductiva. Ara s'ha de veure com tots aquests programes i activitats es posen en marxa i es donen les eines i recursos necessaris als i a les professionals que ho han de dur a terme.

Més de 25 anys de funcionament del Centre

També cal dir que moltes de les activitats preventives, educatives i informatives que proposa la nova cartera de serveis, des del Centre Municipal de Planificació Familiar ja fa anys que es realitzen, només cal recordar que l'any 2007 es van celebrar els 25 anys de funcionament del Centre i al llarg de tots aquests anys s'ha intentat donar resposta a les necessitats que han anat sorgint. A part de la tasca assistencial que es duu a terme com és la prevenció del càncer de cèrvix, del

càncer de mama, la prevenció, diagnòstic i tractament de les malalties de transmissió sexual, la prevenció de l'embaràs no desitjat, tractament de la patologia ginecològica, etc, s'han anat incorporant nous programes com el de la menopausa en el qual es donen consells higiènic dietètics i preventius sobre aquest canvi en la vida de les dones perquè ho visquin d'una forma més natural.

A partir de l'any 1990 es va iniciar el programa de *Tarda Jove* adreçat a nois i noies fins els vint-i-cinc anys, els dilluns al matí. Actualment es diu Espai Jove i pretén donar resposta a tots els dubtes i necessitats pel que fa a la salut sexual i reproductiva dels i les joves.

L'any 1998 es va elaborar un programa d'educació afectivo sexual per a persones amb discapacitat psíquica que va donar com a fruit un *Manual d'Educació Sexual per a Persones amb Discapacitat*, el qual, a partir d'enguany, l'editarà i distribuirà la Universitat de Barcelona.

Pel que fa referència a la violència vers les dones les professionals del Centre Municipal d'Orientació i Planificació Familiar, des de l'any 2001 porten a terme un programa de detecció i prevenció dels maltractaments, sensibilitzant i educant al personal sanitari per poder donar a la dona o noia que està en situació de maltractament, el suport més adient perquè pugui sortir de la situació a la qual està sotmesa.

Serà doncs aquesta nova cartera de serveis l'eina per dur a terme els nous reptes que ens demana la societat actual?

**Centre Municipal d'Orientació
i Planificació Familiar**

LA LLEI DEL DRET DE LES DONES

A ERADICAR LA VIOLÈNCIA MASCLISTA,

JA ÉS UNA REALITAT

El Parlament de Catalunya va aprovar, el 16 d'abril de 2008, per unanimitat, la Llei del Dret de les Dones a Eradicar la Violència Masclista. Ha estat publicada en el DOGC del 2 de maig.

Entre les novetats destaca la constitució d'un fons de garantia per cobrir l'impagament de pensions alimentàries i l'impagament de pensions compensatòries. També amplia el ventall de possibilitats d'identificació de la violència masclista per accedir als drets que la nova llei estableix i permet que

només es tinguin en compte els ingressos de les dones i no els de la unitat familiar per accedir a ajudes.

Aquesta nova llei catalana recull les actuacions que els poders públics han de dur a terme contra la violència masclista i permetrà actuar de manera integral contra totes les formes de violència.

La Llei posa al centre les dones com a subjectes de dret i la consideració que la violència masclista és una greu vulneració dels seus drets humans i llibertats fonamentals, així com un impedi-

ment per assolir la plena ciutadania, la seva autonomia i llibertat. Al mateix temps dóna molta importància a la prevenció i subratlla les mesures de sensibilització, prevenció i detecció precoç com a principis fonamentals en l'eradicació d'aquesta greu problemàtica social. També regula la Xarxa d'atenció a les dones en situacions de violència masclista, tot definint cada servei, les funcions a desenvolupar, quina administració en té la competència i quines han de ser les beneficiàries. ■

L'EXPOSICIÓ VIOLÈNCIA: TOLERÀNCIA ZERO

ARRIBA A SANT BOI

Del 3 al 29 de juny es podrà visitar, en un gran envelat situat a la plaça de l'Ajuntament, l'exposició Violència: tolerància zero, elaborada per l'Obra Social de la Fundació La Caixa. L'horari de visita és de 9.30 a 14 i de 16 a 21h de dilluns a divendres; dissabtes, diumenges i festius de 10.30 a 14.30 i de 16.30 a 21.30h
L'exposició està estructurada en cinc espais diferenciats que permeten observar cadascun dels diversos aspectes que presenten els maltractaments, un fenomen social que, malauradament,

s'ha convertit en una de les problemàtiques socials més preocupants.

Aquests espais són:

- Els drets humans
- La finestra indiscreta
- Violència a les aules
- Actuar és possible
- La informació és la clau

Les persones que visitin l'exposició rebran gratuïtament una publicació editada per La Caixa amb escrits del doctor Luis Rojas Marcos i de la sociòloga i Directora Executiva del Fons de Desenvolupament de les Nacions Unides

per a la Dona, UNIFEM, Inés Alberdi on es planteja que el fenomen social de la violència només es podrà resoldre des de l'educació i la tolerància zero. ■

NOVES MASCULINITATS

PER A LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT DE GÈNERE

El 7 de maig va tenir lloc a l'Espai Francesca Bonnemaison una sessió de treball sobre **noves masculinitats per a les polítiques d'igualtat de gènere i la seva aplicació en l'àmbit local**. La sessió va comptar amb la participació de **Michael Kaufman**, reconegut investigador canadenc en violència vers les dones i en noves masculinitats i **Amparo Tomé**, experta en coeducació i professora de sociologia de l'educació de la UAB.

En la societat actual occidental en la que el sistema de societat i família patriarcal es troba en crisi, es reclama una nova organització social i del poder, nous models masculins lligats a potenciar la corresponsabilitat, a reestructurar els usos del temps de les persones i a eradicar tot tipus de violència envers les dones: s'ha de construir una identitat masculina alternativa. Es tracta d'una ampliació de les polítiques d'i-

gualtat de gènere, orientades a les dones i als homes.

Calen doncs, polítiques locals de gènere que promoguin un canvi en els valors bàsics en els que se sustentava el rol de la masculinitat, potenciant valors alternatius, qüestionant el model tradicional de la identitat femenina i desvinculant la violència i la superioritat de la nova identitat masculina. ■

L'EQUIP FEMENÍ DE RUGBI DE LA UNIÓ ESPORTIVA SANTBOIANA

ACONSEGUEIX UN MERESCUT TERCER LLOC A LA COPA DE LA REINA

Després d'acabar la Lliga Catalana Femenina en 2a posició, les jugadores de la Unió Esportiva Santboiana es van classificar per jugar la Copa de la Reina, la màxima competició nacional de rugbi femení.

Aquesta és la segona vegada que disputen la Copa de la Reina. L'altra va ser la temporada 2006/07.

La plantilla femenina de la Unió Esportiva Santboiana està formada per unes 25 jugadores algunes veteranes i amb molta experiència i d'altres joves, molt motivades i amb ganes de competir.

Si tens interès per la pràctica d'aquest esport o vols més informació:
www.uesantboiana.com
femeni@uesantboiana.com
Tel Club 93 640 07 26

L'equip ha arribat a jugar les semifinals contra l'INEFC amb els següents resultats:

1r partit d'anada jugat el dia 12 d'abril al camp de rugbi de l'Hospitalet.

Resultat: INEFC 32 - UES 6

2n partit de tornada al camp de Sant Boi (Baldiri Aleu) el dia 27 d'abril.

Resultat: UES 7 - INEFC 17

Montse Poza i M. Carmen Sequedo són les jugadores internacionals que han participat en mundials o campionats europeus junt amb la selecció espanyola. A més també porten l'equip femení de sub-18 integrat per 15 jugadores.

Campionat d' Espanya de rugbi femení sub-23

El passat 19 i 20 d' abril, 6 jugadores del club (Meritxell, Alex, Marta, Carina, Rebeca i Esther) van anar amb l'equip femení sub-23 de la Catalana al Campionat d' Espanya de rugbi femení sub-23, que es va celebrar a València, organitzat per l'ARF (Associació Rugbi Femení), quedant primeres.

Assenyalar finalment que del 17 al 25 de maig han disputat el Campionat d'Europa femení a Amsterdam en el que també hi ha participat la Selecció Espanyola.

Que continuïn els èxits!!!

TRIOMF DEL KARATE SANTBOIÀ A LOGRONYO

Els dies 19 i 20 d'abril es va celebrar a Logronyo el V Campionat d'Espanya de Karate Wuko, al qual hi van participar 3 esportistes de l'Associació Santboiana Shotokan.

Van oferir un bon espectacle i alhora van assolir uns excel·lents resultats: l'Eva Heredero i el Javi Martín van alçar-se al podi amb les seves flamants

medalles de plata en Kata Tècnica (en el seu primer campionat amb cinturó verd), mentre que la Sílvia, que s'estrenava com a Sempai (cinturó negre) va aconseguir dues medalles de bronze: una en Kata Tècnica i una altra en Kumite (combat).

Felicitats!!!

20 SANTBOIANES EXPLIQUEN

LES SEVES VIVÈNCIES DURANT LA 2a REPÚBLICA, LA GUERRA CIVIL I EL FRANQUISME (1931-1945)

El paper de la dona en els anys de la República, guerra civil i postguerra és encara un misteri. Tot i que elles han esdevingut motor de la història, en moltes ocasions ho han fet des de l'anonimat i al marge de les decisions polítiques.

Dones protagonistes d'aquest període en parlen en l'estudi *La Dona Santboiana durant la II República, Guerra Civil i Postguerra*.

Aquesta investigació, que recull experiències de vint dones de 75 a 95 anys que han viscut a Sant Boi entre 1931 i 1945, ha estat promoguda per l'Arxiu Municipal i el Consell de les Dones en la V Beca d'Investigació d'Història de la Dona, que se m'ha atorgat. Les seves vivències han permès fer un recull temàtic que van des de l'educació i el treball a la fàbrica, passant per l'economia de postguerra, els esdeve-

ra fira de fruites i verdures -precedent de l'actual Fira de la Puríssima- al 1932.

Però parlar de la guerra civil és recuperar episodis foscos de la memòria col·lectiva femenina. El conflicte va suposar un trencament brutal en la seva vida quotidiana. Moltes van patir la separació dels seus pares, germans, marits... que marxaven a la guerra: Sant Boi va passar a ser un poble majoritàriament de dones!

Davant l'escassetat d'aliments i els preus elevats, per poder posar un plat a taula s'arriscaven, adquirint productes en el mercat negre (estraperlo) sempre amb la por de ser detingudes.

El franquisme s'inicia a Sant Boi amb l'arribada de les tropes nacionals el 23 de gener de 1939. Les dones van sentir la incertesa i la por dels saquejos i de les violacions per part dels soldats i totes

La societat d'aquella època considerava que la dona no necessitava formar-se tant com l'home. Aquest fet i la precària situació econòmica van fer que la dona deixés els estudis per posar-se a treballar, inclús abans de tenir l'edat legal per a fer-ho. El treball de la dona a fàbriques com Can Güell, Can Dubler, Can Massallera o Can Quirzet va ser indispensable per a moltes famílies. Les condicions eren deplorables: llargues jornades laborals, absència de contracte, salaris més baixos que els homes... malgrat tot, treballar a la fàbrica sempre compensava.

El seu temps lliure era inexistent o molt reduït. Durant la guerra civil, la major part de les activitats festives van desaparèixer. Va ser en els següents anys que la societat santboiana va anar recuperant les forces i l'humor. Van arribar les pri-

La bicicleta era una dels mitjans de transport més utilitzat per les dones. Foto cedida per Rosa Puig Rabella

Façana de Cal Ninyo abans de la guerra civil. Fotos cedides per Carme Tost Lesan

Una dona de l'època.

Obreres de la fàbrica de Can Dubler. Foto cedida per Rosa Martí Alaman

niments històrics més rellevants i, fins i tot, el temps lliure i l'estètica.

(En la propera revista oferirem la continuació d'aquest article).

La dona, al marge de la política, treballa i porta el pa a casa

Les santboianes, majoritàriament, han estat espectadores passives dels esdeveniments històrics d'aquell període. Moltes van assistir -amb alegria o sorpresa- a la proclamació de la II República des del balcó de l'ajuntament, l'any 1931. Algunes, fins i tot, van petonejar el carismàtic president de la Generalitat, Francesc Macià, durant la celebració de la prime-

ra ara s'horroritzen quan recorden les persecucions i assassinats durant el conflicte i la repressió.

La població va conviure amb refugiats, i fins i tot, amb un contingent d'àrabs que havia arribat al poble amb les tropes nacionals. Les cartilles de racionament i els cupons van dominar l'economia domèstica. Els homes van tornar de la guerra, però hi havia molts empresonats, detinguts en camps de concentració o malalts. Moltes van viure pendents dels seus familiars reclosos als camps de concentració i algunes expliquen els càstigs i les humiliacions que van patir per ser considerades contràries al règim.

meres permanents, els vestits més curts, els balls dels ateneus, els concursos de bellesa... i aquelles activitats que van permetre la normalització lenta de la vida quotidiana perduda. Aquella normalització que elles tan enyoraven. Des de diferents visions polítiques i situacions personals, totes aquestes dones són testimonis d'excepció de la nostra memòria històrica que hem de tenir sempre present com a persones i com a poble: Qui perd els seus orígens, perd la seva identitat!!! ■

Maite Fariña
Periodista

1. Nombrosa assistència de públic al dinar intercultural organitzat per l'Associació de Dones EL FARAH. En el transcurs del dinar amb cous-cous i altres delícies del Magreb, es van fer mostres de dansa del ventre, música del magreb, tatuatges d'henna... 5 de març

2. Reconeixement a les dones joves emprenedores. Marta Galve, Gerent Cooperativa Agrària. Lluïsa Moret, Tinent d'alcaldia. Jaume Bosch, Alcalde. Mònica Geronés, Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. Raquel Garcia, Il·lustració i edició editorial i Lola Pellicer, Serveis geriàtrics. 12 de març

3. Tertúlia sobre Dones i Poesia en el marc de l'exposició "Dones i Poesia" de Lanati. 14 de març

4. L'alcalde i la presidenta de l'Associació de Gent Gran Cooperativa i Molí Nou es dirigeixen a l'Ofrena floral al monument de la dona treballadora, que representa les puntaires, a la plaça de la Ciutat Cooperativa. 14 de març

5. Les dones matemàtiques a la història. Obra de teatre realitzada per alumnes de l'IES Rubió i Ors en el marc de la Mostra Cultural. 15 de març

6. Actuació en el marc de la Mostra Cultural de Dones a càrrec del Consell Municipal de les Dones. Cada associació va preparar alguna activitat. 15 de març

7. Neus Aguado, escriptora i traductora al castellà de l'obra de Maria Mercè Marçal. 22 d'abril

8. Lectures de l'obra de Maria Mercè Marçal. Jardins de Can Jordana. 22 d'abril